

Doen wat nodig is voor de Stad, en voor de Amsterdammers

Contact:
pers@kiesklimaat.nl
06 111 222 33

Inleiding

Op verzoek van de formerende partijen adviseert een brede coalitie van Amsterdammers het nieuwe college: wordt nu koploper energie en klimaat op weg naar 2025, als onze stad Amsterdam 750 jaar bestaat. Nu is het moment voor de hoognodige omslag in denken en besturen. Amsterdamse kiezers hebben bij de afgelopen verkiezingen laten zien dat duurzaamheid centraal moet staan voor het nieuwe college. Het aantal 'groene' zetels is in Amsterdam verdubbeld.

Tegelijkertijd zoeken steeds meer overheden en organisaties hun toevlucht tot gerechtelijke procedures om een schone economie af te dwingen: De Urgenda klimaatzaak, New York klaagt oliebedrijven aan voor klimaatschade, Milieudefensie klaagt Shell aan omdat het bedrijf in fossiel blijft investeren¹.

De juridische context waarin u als College opereert, verandert². Arnold Schwarzenegger, de gouverneur van Californië, noemt het verbranden van fossiele brandstof 'moord met voorbedachte rade'³.

Over maatschappelijke kwesties is debat mogelijk. Over de natuurwetten die deze planeet regeren, valt niet te onderhandelen. We kunnen deze wetten negeren maar de aarde warmt op, de zeespiegel stijgt. Wie in een auto op een mistbank afrijdt, kan niet volstaan met een discussie over de vraag hoe hard de bestuurder moet remmen. Veiligheid voorop. Onze voorstellen zijn daarom concreet en praktisch. Wij geven aan wat er – vanuit de wetenschap en natuurwetten – nodig is voor de toekomst van de stad. Nieuwe inzichten kunnen leiden tot bijstelling.

Klimaatbeleid is niet iets van 'progressieven'. Het behoud van wat we nu nog hebben is in feite conservatief. Klimaatbeleid is niet links of rechts. Het draait om het inbouwen van reële prijzen waardoor de maatschappelijke kosten en risico's terecht komen waar ze horen: bij degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn. Als de spelregels duidelijk en eerlijk zijn, doet de markt het werk. Als duurzaam ondernemen het meeste oplevert, loont het verbranden van kolen, olie en 'afval' niet langer.

Amsterdam heeft de E-Visionary award gewonnen, als de Europese stad dat het meeste bezig is met duurzaam vervoer. Een groot compliment voor onze hoofdstad. Nu is het zaak het beleid uit te voeren, zodat onze fietsers en voetgangers gezonde lucht inademen.

Op uw verzoek hebben wij maatregelen opgesteld die beschrijven wat er moet gebeuren. We geven hiermee ook invulling aan het regeerakkoord waarin letterlijk staat dat *'we alles moeten doen om de doelstellingen (Van Parijs) te halen'*.

¹ <https://www.klimaatzaakshell.nl/>

² <https://www.groene.nl/artikel/mijn-motivatie-is-dat-ik-denk-dat-ik-gelijk-heb>

³ <https://www.politico.com/magazine/story/2018/03/12/arnold-schwarzenegger-sxsw-trump-big-oil-me-too-217345>

De wetenschappelijke onderbouwing hebben we laten valideren door Het Instituut voor Milieuvraagstukken van de Vrije Universiteit. Kiesklimaat vraagt Amsterdammers in een online enquête wat hun verwachtingen zijn van het nieuwe college op dit terrein. Hieruit blijkt een breed mandaat voor de uitvoering van de voorstellen. De onderzoeksresultaten staan op de website www.kiesklimaat.nl.

Daar waar we zaken bespreken die wellicht niet direct binnen de bevoegdheden van de gemeente liggen, moet de tekst worden gezien als een oproep om andere bestuurslagen en (Metropool Regio Amsterdam, MRA-) gemeenten te stimuleren actie te ondernemen. Met de campagne van Kiesklimaat geven we een vervolg bij provinciale en landelijke verkiezingen, om die partijen verkiezingswinst te bezorgen die de klimaatagenda het beste uitvoeren.

Met deze maatregelen blijft Amsterdam aan kop, en zetten wij het voorbeeld voor Nederland en andere steden in de wereld. In lijn met de historie van Amsterdam waar tal van economische en financiële innovaties het licht zagen, zoals het eerste aandeel tot de uitvinding van waterstof elektrolyse. Als wereldberoemde stad maakt het veel verschil wat wij hier doen. Uw moed en acties doen ertoe.

Samen zetten wij, met vele andere helden op de wereld, alles op alles om de opwarming beneden de twee, en liefst anderhalve graad te houden. Door snel te handelen komen we als koploper het beste door de transitie. Wij staan klaar om het nieuwe college hierbij te helpen met de kennis en het netwerk waarover we met onze partners beschikken.

Met vriendelijke groeten,

Harmen Bos, Edwin Grooters, Hille Takken, Kiesklimaat. *Kiesklimaat is een initiatief van burgers die oproepen tot klimaatbewuste politiek en hiervoor campagne hebben gevoerd tijdens de recente gemeenteraadsverkiezingen.*

Sven Jense, 02025. *02025 zijn de Amsterdammers die de ambitie delen dat Amsterdam in 2025 koploper schone energie is – het mooiste cadeau wat we elkaar kunnen geven als onze stad haar 750 jarig bestaan viert.*

Linde Nieman, Nick van Bree, De Jonge Klimaatbeweging. *De Jonge Klimaatbeweging wil diverse jongerenorganisaties verenigen tot een sterke stem om klimaat- en duurzaamheidsbeleid te beïnvloeden.*

Peer de Rijk, WISE. *De missie van WISE is een wereld zonder kernenergie. Om dat te bereiken voert WISE campagne tegen kernenergie en vóór schone energie, voor nu en later, voor iedereen.*

Mischa Meerburg, Amsterdam Fossielvrij. *Een Fossielvrij Amsterdam in 2025 – inclusief verwarming, transport en onze haven. Dat is het doel van burgerbeweging Amsterdam Fossielvrij.*

Jan Henk Tigelaar, De Gezonde Stad. *De Gezonde Stad wil Amsterdam duurzaam en gezond maken. Dit doen zij door samen met een community van Amsterdammers, koplopers uit de stad projecten te starten.*

Freek Kallenberg, Milieudefensie. *Milieudefensie wil o.a. Met haar Eerlijk Omschakelen-campagne groene alternatieven bereikbaar maken voor iedereen.*

Danielle Hirsch, Both Ends. *Together with environmental justice groups from poor and developing countries, Both ENDS works towards a sustainable, fair and inclusive world.*

Liset Meddens, FossilvrijNL. *Alleen samen kunnen we de macht van de fossiele industrie op tijd doorbreken en klimaatverandering effectief aanpakken.*

De wetenschap

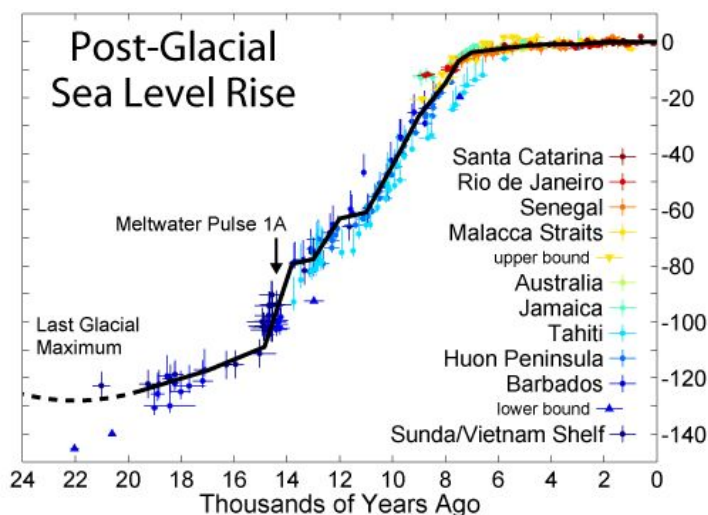
Het klimaatakkoord van Parijs bepaalt dat de opwarming moet worden beperkt tot 1,5-2 graden⁴. De eerste graad opwarming is al bereikt⁵. Om binnen de doelstelling van Parijs te blijven, moeten we de uitstoot van broeikasgassen binnen vier jaar hebben afgebouwd. Dan is de milieuruimte op. De kans dat we onder de 1,5 graad opwarming blijven als we het gebruik van fossiele energie in 4 jaar afbouwen, is 66 procent.

De kans op levensgevaarlijke klimaatopwarming is daarmee 34 procent. Deze vorm van bestuurlijke risico's nemen is een zeldzaamheid. Kunt u zich voorstellen dat er een bouwbesluit is dat toestaat dat er balkons worden gebouwd waarbij de kans is van 34 procent dat die bij gebruik afbreken?

Voor de toekomst van de stad is daadkracht nodig: werken aan een stabiel klimaat betekent werken aan een schone economie.

Tienduizend jaar geleden stond de zeespiegel een stuk lager dan nu, en woonden er mensen in Het Kanaal tussen Amsterdam en Londen op wat nu de 'Bruine Bank' wordt genoemd. Iets dat we ons nauwelijks kunnen voorstellen.⁶

Geologisch gezien was dat zeer kort geleden. Wat wij als realiteit ervaren, is in de geschiedenis een momentopname. Dat moment willen we graag vasthouden. Onze stad is tot bloei gekomen in een periode van klimatologische stabiliteit.

Smelt al het landijs op Groenland en de Zuidpool, dan stijgt de zeespiegel met zeventig (!) meter verhogen⁷.

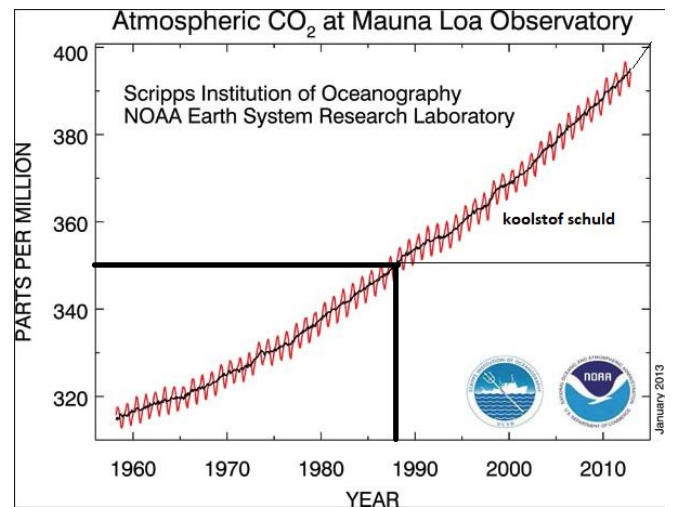
1-parijs
le-opwarming-van-de-aarde/586752716-4
n=68469696

Dat is een natuurkundig feit dat nauwelijks bekend is. Smelt slechts een klein deel van het landijs, dan is dat al voldoende om van Amsterdam het nieuwe Atlantis te maken.

Bekend is dat bij de huidige concentraties broeikasgassen de zee vroeger vele meters hoger stond. Niemand weet precies hoe snel we daarheen op weg zijn omdat er geen vergelijkingsmateriaal is. Wel staat vast dat de concentratie broeikasgassen te snel stijgt.

De thermostaat van de planeet moet omlaag. Daarom moeten bestuurders nog veel meer werk maken van het versnellen van de energietransitie, maar ook moet CO₂ uit de kringloop worden verwijderd. De concentratie broeikasgassen moet naar een veilig geacht niveau van maximaal 350 deeltjes per miljoen.⁸

Mogelijk moet dit nog lager om het verlies van poolijs te compenseren. Dat poolijs fungeert als airco omdat het zonnestraling terug de ruimte in reflecteert en zo opwarming beperkt. Het verlies van dit poolijs gaat veel sneller dan verwacht.

MINIMUM ANNUAL ARCTIC SEA ICE: IPCC MODELS VS OBSERVATIONS

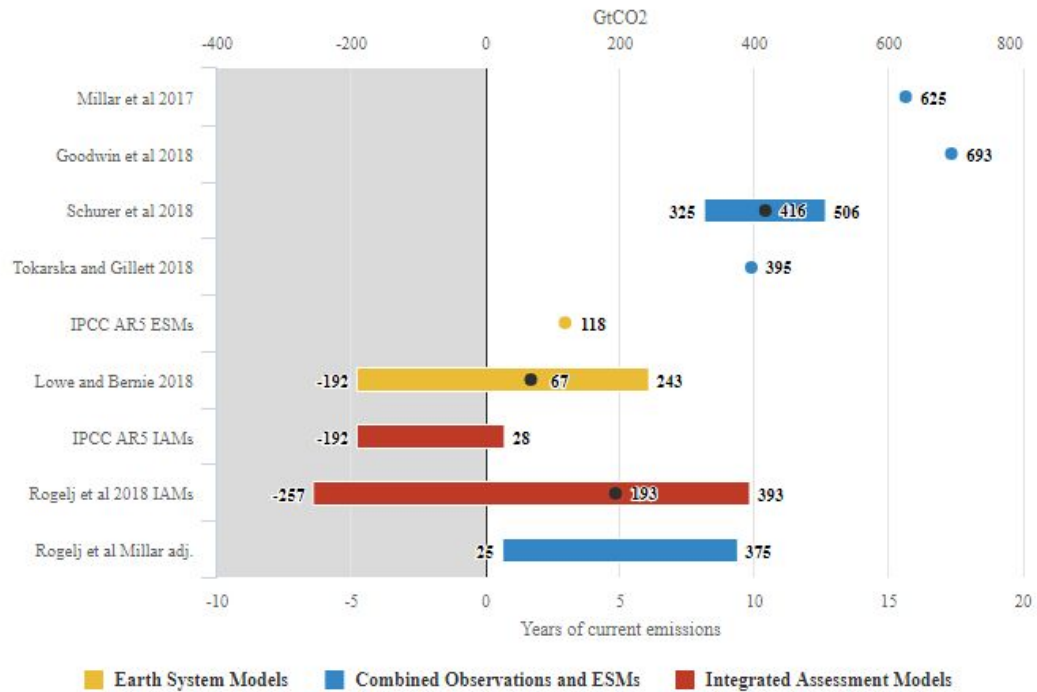
base chart: <http://www.realclimate.org/index.php/archives/2012/04/arctic-sea-ice-volume-piomas-prediction-and-the-perils-of-extrapolation/>
modified by Barry Saxifrage (VancouverObserver.com and VisualCarbon.org) to include orange line showing PIOMAS volume data in 1,000s of km³ from <http://psc.apl.washington.edu/wordpress/research/projects/arctic-sea-ice-volume-anomaly/data/>

In 1987 was de uitstoot van broeikasgassen nog net hanteerbaar. Voor een veilige toekomst moeten we niet alleen stoppen met nog meer broeikasgassen uitstoten. We moeten ook de gassen die we na 1987 in de atmosfeer hebben gebracht, eruit halen.

⁸ Zie <https://350.org/science>

Toevallig is 1987 ook het jaar dat de gevolgen van te veel broeikasgassen breed bekend werd bij oliebedrijven en overheden en derhalve aansprakelijk kunnen worden gehouden.⁹ Over dit soort maatregelen zijn meerdere boeken¹⁰ geschreven en liggen plannen klaar die wachten op financiering. Een economische transitie is niet alleen noodzakelijk, maar ook technisch mogelijk.

Remaining carbon budget for a 66% chance of less than 1.5C warming

Bron: <https://www.carbonbrief.org/analysis-how-much-carbon-budget-is-left-to-limit-global-warming-to-1-5c>

⁹<https://decorrespondent.nl/5563/shellknew-in-deze-interne-documenten-kun-je-zelf-lezen-wat-shell-sinds-1986-weet-over-klimaatverandering/302924809374-025e7e1a>

¹⁰ O.a. 'Sunlight and Seaweed' van Tim Flannery en 'Global Fever' van William E. Calvin

1. Hoe dan? Risico's, aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid

De gemeente Amsterdam beschermt de stad en haar inwoners tegen de risico's die bedrijven over hun hoofden nemen. De gemeente stelt bedrijven verplicht zich te verzekeren tegen klimaatschade en andere milieurisico's. De gemeente verleent geen medewerking aan de vestiging van brievenbusfirma's. De gemeente kan alleen meewerken als bedrijven actief werken aan de reductie broeikasgassen, om zo de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs te verwezenlijken.

De gemeente oefent druk uit op het ABP om haar positie als aandeelhouder te gebruiken om verduurzaming van haar participaties af te dwingen¹¹. Werkt het ABP niet mee, dan onderzoekt de gemeente Amsterdam welke alternatieve fondsen de pensioenverplichtingen kunnen overnemen. De gemeente zoekt dan naar fondsen die alleen investeren in een schone economie.

De vervuiler betaalt

Klimaatverandering leidt er ook toe dat afwatering moeilijker wordt, waardoor kelders steeds moeilijker droog te houden zijn. De gemeente moet dit probleem aanpakken vanuit het principe de-vervuiler-betaalt. De kosten voor capaciteitsuitbreiding van het rioolstelsel en andere vormen van klimaatadaptatie verhaalt de gemeente op de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor de overmaat aan broeikasgassen. Hierbij sluit Amsterdam aan bij New York waar de burgemeester de oliebedrijven in de stad aansprakelijk heeft gesteld voor de kosten van de orkaan Sandy.

De gemeente moet net als New York, dat 5 oliebedrijven aanklaagt voor klimaatschade, namens Amsterdammers deelnemen aan de klimaatzaak van Milieudefensie tegen Shell. De gemeente ondersteunde ook de procedures tegen tabaksfabrikanten en dan past dit binnen de gekozen lijn.

2. Energie, kolen en benzine

Amsterdam is goed voorgesorteerd om de leiding te nemen in de energietransitie van fossiel naar duurzaam. Het grote windpark Hollandse Kust Noord, dat komende jaren in de Noordzee gebouwd gaat worden, ligt vlak voor onze kustlijn. De mogelijkheden van waterstof voor opslag en transport ontwikkelen snel.

Amsterdam heeft geen remmende erfenis van raffinaderijen dus is perfect gepositioneerd om koploper hernieuwbare energie te zijn: elektrische opwekking (wind en zon), opslag (waterstof, batterijen wagenpark) en verbruik (elektrificatie van verwarming en transport). Groengas is een oplossing voor lastiger te elektrificeren industrie of verwarming. De gemeente moet volledig groene stroom inkopen en haar inwoners aansporen en faciliteren hetzelfde te doen.

Uitstoot stoppen

Terwijl we nieuwe energie omarmen moet de uitstoot worden gestopt. Amsterdam dringt er bij de Provincie op aan de Milieuvergunning voor de kolencentrale zo snel als mogelijk in te trekken, nu de beleidsmatige basis onder deze vergunning is vervallen. De Tweede Kamer heeft zich namelijk in 2016 al uitgesproken voor de sluiting. Bovendien is de uitstoot van de centrale niet in lijn met het Parijs akkoord of het vonnis in de Urgenda zaak.

¹¹ <https://www.vn.nl/ook-amsterdam-gaat-voor-fossielvrij/>

Binnen de Wet Milieubeheer is het wegvallen van de beleidsmatige basis een grond om de vergunning te kunnen intrekken. Een kolencentrale voldoet niet aan het beginsel dat de keuzes moeten worden gemaakt die voor het milieu het minst schadelijk zijn. Het is niet nodig en niet wenselijk de exploitant financieel tegemoet te komen.

Wanneer Gedeputeerde Staten van Noord-Holland zelfstandig willen handelen, kan de stad Amsterdam hier een formele weg bewandelen. Het college kan een formeel verzoek tot intrekking van de vergunning indienen en de daarop volgende bezwaar- en beroepsprocedures aanspannen. Het sluiten van de kolencentrale scheelt direct ongeveer evenveel CO₂-uitstoot als we nu binnen de ring veroorzaken (ca 4,5 miljard kilo).

Kernenergie is geen optie om uitstoot te stoppen. Het levert in onze dichtbevolkte delta te veel gevaren op, en is te duur. De stad moet afstand nemen van deze energiebronnen, en ook geen stroom inkopen van bedrijven die nucleaire stroom verkopen.

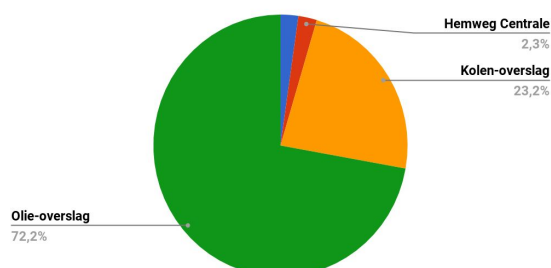
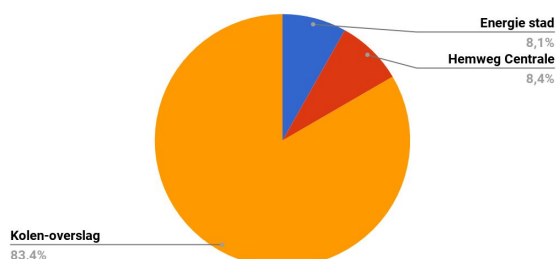
De Amsterdamse haven

De Amsterdamse haven besloot al in 2017 om als koploper de kolenoverslag per 2030 te hebben uitgefaseerd. Voor de overige uitstoot waar Amsterdam voor verantwoordelijk is – via overslag in de haven – adviseren wij dezelfde weg te bewandelen. De Amsterdamse haven moet ook de overslag van benzine en veevoer uitfaseren.

Met het kolenbesluit in maart 2017 heeft de stad al een enorme bijdrage geleverd aan minder CO₂-uitstoot. De Amsterdamse haven verplaatst kolen die bij verbranding tien keer zoveel CO₂ uitstoten als de hele stad. Afscheid van benzine scheelt maar liefst dertig keer de uitstoot van de stad (140 miljard kilo CO₂). En dat ieder jaar. Afscheid van benzine kan omdat de vraag af zal nemen. Zelfrijdende elektrische auto's hebben tegen 2030 een grote doorbraak gemaakt¹².

CO₂-uitstoot Amsterdam scope 3 basis-cijfers in megaton. Bron: eigen analyse gebaseerd op [Jaarverslag Haven Amsterdam 2016](#), [website NUON](#), [Gemeente Amsterdam Uitstootrapportage 2013](#), [Amsterdam Fossilvrij - Schone Schijn of Vieze Handen?](#)

Energie stad	4,4
Hemweg Centrale	4,6
Kolen-overslag	45,2
Olie-overslag	140,6

¹² <https://about.bnef.com/electric-vehicle-outlook/>

3. Schiphol en Lelystad

Schiphol

Als aandeelhouder van Schiphol kan Amsterdam een groot verschil maken. Amsterdam moet aandringen op verduurzaming van het vliegverkeer¹³ ook het verbeteren van treinverbindingen met Europese steden zoals Berlijn, Antwerpen, Parijs, Luxemburg, Londen. Amsterdam dringt erop aan dat Schiphol en vliegtuigmaatschappijen hun broeikasgassen reduceren, en ook betalen voor de schade die daardoor is toegebracht aan het klimaat. De uitbreiding van de luchthaven is daarom ongewenst.

NB Het vliegverkeer is enorm gegroeid dankzij impliciete staatssteun: het kosteloos uitstoten van broeikasgassen, ontbreken van accijns op benzine en het ontbreken van BTW op tickets. De historische reden voor deze staatssteun was het idee dat het stimuleren van vliegverkeer internationale verbondenheid bevordert. Alleen de keerzijde is onbelicht gebleven.

Lelystad

De uitbreiding van de luchthaven Lelystad is ongewenst en overbodig volgens de Milieu Effect Rapportage. Volgens deze rapportage is een uitbreiding van het internationale treinverkeer het meest milieuvriendelijke alternatief¹⁴.

De gemeente Amsterdam:

- is voor behoud Lelystad in zijn huidige functie (dus zonder uitbreiding);
- is voor behoud van het huidige aantal vliegbewegingen (dus geen uitbreiding);
- verlaat het mainport idee en pleit voor een stop op de groei van het vliegverkeer
- wil het aantal onnodige vliegbewegingen beperken door substitutie naar rail en weg;
- dringt bij het Rijk aan op serieuze en reële belasting op kerosine, en BTW op tickets en CO₂-heffingen op Europese vluchten.

4. Afval, hergebruik en compensatie uitstoot

De afvalverwerkingsinstallatie AVI-West is een grote bron van CO₂-uitstoot. Elke zak huisvuil van 7 kilo levert ongeveer 20 kilo CO₂ op. De afvalverbranding moet deze uitstoot per direct volledig terugdringen, óf de vrijgekomen CO₂ gebruiken als grondstof.

Weg met wegwerpverpakkingen

Het verbrande afval bestaat voor een groot deel uit verpakkingen van producten die lokaal worden verkocht. Statiegeld moet de norm worden, wegwerpverpakkingen de uitzondering. Om de circulaire economie vorm te geven, moeten mensen die hun afval gescheiden inleveren, een beloning krijgen, zoals is uitgetoet in het Zero Waste Lab.

¹³ VPRO Tegenlicht docu over elektrisch vliegen:

<https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2017-2018/groene-vliegtuigpioniers.html>

¹⁴ <https://www.treinreiziger.nl/15-treinen-kunnen-lelystad-airport-overbodig-maken>

In de periode van de overgang naar een gesloten kringloop compenseren winkels en bedrijven hun eigen CO₂-uitstoot. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om de kosten van CO₂-compensatie van de afvalverbranding te verhalen op bedrijven, winkelketens en retail, met een extra afvalstoffenheffing. Deze is gekoppeld aan de gerealiseerde omzet of de geschatte afvalproductie. De tarieven zijn afhankelijk van de kosten van CO₂-compensatie. Schoon produceren wordt daardoor rendabel.

Circulair werken

De gemeente werkt circulair. De gemeente realiseert statiegeldsystemen voor de verpakkingen van meeneem- en bezorgmaaltijden. Deelname wordt een verplichting. De gemeente staakt de import en verbranding van buitenlands afval en richt zich op de export van kennis inzake preventie, statiegeldsystemen en hergebruik.

Het gebruik van CO₂ als grondstof, niet voor brandstoffen maar voor bouwproducten, is fundamenteel slim: CO₂ wordt zo uit de lucht verwijderd. Zo zijn er stenen die CO₂ opnemen. Dit kan een enorme banenmotor worden, waarin zowel de makers van bouwmaterialen als de maritieme industrie een snelle groei kunnen doormaken – terwijl een grote bijdrage aan de oplossing van het klimaatprobleem wordt geleverd.¹⁵

5. Eten, wonen en vervoer

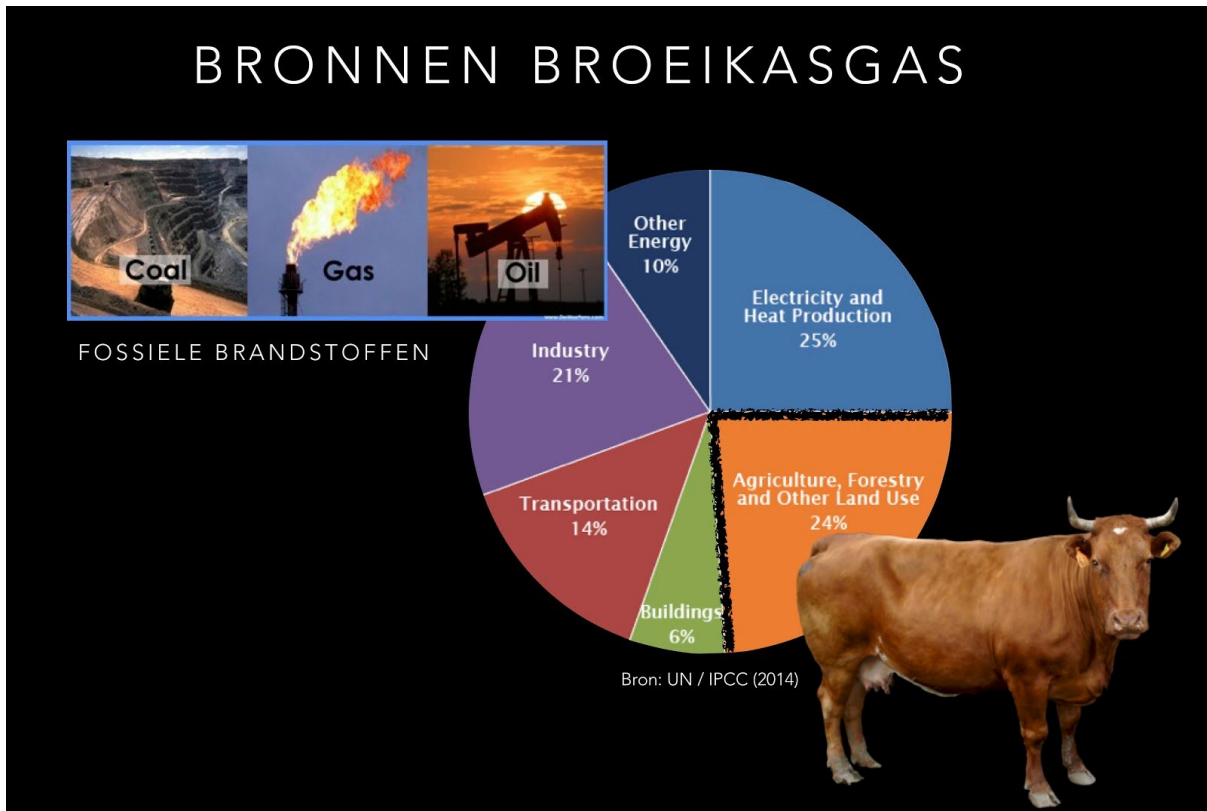
Eten

De productie en consumptie van dierlijke eiwitten als vlees, vis en zuivel veroorzaken grootschalig kosten te veel energie en veroorzaken veel broeikasgassen. Net als de kolenoverslag niet meer in deze tijd past, is de overslag van soja en ander veevoer met grote CO₂ impact achterhaald. Intensieve veehouderij past niet in een schone economie - de kringloop van mineralen raakt erdoor verstoord, en de aarde is te klein om genoeg veevoer te verbouwen als we allemaal dagelijks vlees zouden eten. Amsterdam hoeft er daarom niet aan mee te werken. Daarom moet het voor Amsterdammers makkelijker worden om vlees, vis en zuivel af te slaan. De gemeente realiseert dit zo:

- Overslag van CO₂-intensief veevoer in de haven wordt afgebouwd
- De gemeente steunt alle campagnes gericht op een meer plantaardig voedingspatroon.
- De gemeente serveert op eigen gelegenheden geen vlees meer. Ook openbare scholen serveren geen vlees meer.
- De gemeente stimuleert biologische (stads)landbouw, voedselbossen, volkstuinten, buurtmoestuinen, schooltuinen en fruitbomen en -struiken.
- Amsterdam stimuleert (buurt)markten met biologische, regionaal geproduceerde groenten en fruit. Voor biologische boeren uit de streek wordt het eenvoudiger om hun producten rechtstreeks in de stad aan te bieden.
- Nieuwe horecazaken kunnen zich alleen vestigen als zij een vegetarisch menu en/of duurzame vis aanbieden.
- Alle veganistische horecazaken krijgen een flink belastingvoordeel.

¹⁵ https://www.researchgate.net/publication/259892834_Negative_Carbon_Via_Ocean_Afforestation

- De gemeente verplicht lokale bedrijven die vlees verkopen, vegetarische alternatieven aan te bieden.

Mondiale bronnen van CO₂ uitstoot. Bijna een kwart van de uitstoot heeft te maken met voedsel, voornamelijk (rund)vlees, omdat bossen worden gekapt voor de productie van veevoer (voornamelijk soja), en runderen zelf veel methaan uitstoten, een sterk broeikasgas.

Wonen

- Amsterdam wordt Aardgasvrij; niet 2050, maar in 2030.
- Vanaf 2030 geen industriële restwarmte meer toelaten op het bestaande en toekomstige warmtenet
- Een noodplan opstellen met woningbouwcorporaties en particuliere verhuurders om al hun woningbezit naar minimaal (isolatie niveau) label B te brengen voor 2025
- Zonnepanelen plaatsen op alle (technisch) geschikte daken
- De gemeente richt zogenoemde 'transitie-winkels' in, die Amsterdammers met raad en daad bijstaan bij de transitie naar een aardgas- en afvalvrije stad. Hier kunnen Amsterdammers voorlichting krijgen en duurzame apparatuur kopen en advies krijgen over subsidiemogelijkheden, technische oplossingen en de installatie van duurzame apparatuur. Deze winkels leveren een grote bijdrage aan Amsterdam aardgasvrij, omdat ze de Amsterdammers in staat stellen om zélf hun woning te verduurzamen. Energietransitie? Doe het zelf! Dat is des te belangrijker u er een tekort aan installateurs bestaat.
- De gemeente werkt nauw samen met installatiebedrijven om jonge Amsterdammers op te leiden die de de energietransitie technisch kunnen faciliteren.
- Een bezettingsgraad van 1.9 mensen per woning (in plaats van 1.8), waardoor er xx minder huizen hoeven te worden gebouwd. Het meest duurzame huis is het huis dat niet hoefde te worden gebouwd. Een beleid dat gericht is op het stimuleren van samenwonen, slimmere

woonvormen en het tegelijkertijd tegengaan van eenzaamheid onder studenten en ouderen, leidt sneller tot resultaat.

- Alle nieuwbouw, en renovaties nul-op-de-meter en maximaal gebruik gemaakt van duurzame en circulaire bouwmaterialen
- Eigenaren die hun panden niet verduurzamen betalen steeds meer OZB-belasting.
- Eigenaren; verhuurders en VvE's kunnen gemakkelijk renteloos financiering regelen voor het verduurzamen van hun pand via een gemeentelijk energiefonds.
- De gemeente investeert in groene buitenruimte in openbare ruimten en op daken, om hittestress en wateroverlast te bestrijden, nu buien steeds heviger worden en meer en meer straten en kelders blank komen te staan.

Vervoer

- Invoering milieuzones voor personenauto's.
- Vastleggen dat de stad uiterlijk in 2030 een emissievrije milieuzone is.
- Stadsdistributie in 2025 zero emissie.
- Emissievrij openbaar vervoer
- Investeren in groene wandelroutes
- Investeren in betere fietsverbindingen, ook tussen Amsterdam en omliggende gemeenten.
- Investeren in fiets stallingen
- Invoering deelsysteem voor (elektrische) fietsen
- Bij bouwen wijken eerst openbaar vervoer ontsluiten
- Eerlijk en kostendekkende parkeertarieven
- Parkeervergunningen voor tweede en derde auto's extra duur maken
- Parkeerplaatsen opheffen, en daarvoor groen terugplaatsen
- Comfortabele bereikbaarheid voor iedereen